

การพัฒนาคูณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง  
จังหวัดเชียงใหม่

DEVELOPMENT OF QUALITY OF LIFE TO STRENGTHEN THE HAPPINESS OF PEOPLES IN  
TAMBON BANPAE MUNICIPALITY, JOMTHONG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

พระเอกพล กิตติปัญญา (ก้นทะยวง)

นิสิตปริญญาโท สาขาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการพัฒนาคูณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยระเบียบวิธีวิจัยดำเนินการวิจัยแบบผสม (Mixed Research) ซึ่งประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ มีจำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทแบบเทคนิคการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ มีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ จำแนกตามปัจจัยส่วน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาคูณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน 3) ปัญหา อุปสรรค ของประชาชนที่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปัญหา คือด้านโครงสร้างพื้นฐานจึงอยากให้เทศบาลมีการจัดทำถนนในการเดินทางให้ดีขึ้น 4) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคูณภาพ ควรมุ่งเน้นพัฒนา และการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ทุก ๆ ด้านอย่างทั่วถึง ตรงกับความ ต้องการ และความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และเกิดความพึงพอใจ ทำให้ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันจะเกิดความสุขแก่ประชาชนอย่างแท้จริง และยั่งยืน

**คำสำคัญ :** การพัฒนาคูณภาพชีวิต, การเสริมสร้างความสุข, เทศบาลตำบลบ้านแปะ

**Abstract**

The objectives of the thesis to study Development of Quality of Life to Strengthen the Happiness of People in Tambon Banpae Municipality, Jomthong District, Chiang Mai Province. The research method is The research was implemented by Mixed Methods Research, The population and sample used the peoples In Tambon Banpae Municipality, Jomthong District, Chiang Mai Province amount 384 people. Data were analyzed by using a computer program for social science research. The qualitative research method used the in-depth interview with the key informants and collaborating the context by the content analysis technique. The result of the study suggests ; 1. people in Tambon Banpae Municipality, was opined by the Public opinion overall in the high level. 2. The comparison of the sample's opinion on the development of quality of life of peoples in Tambon Banpae Municipality classified by personal factors, i.e. gender, age, status,

education, occupation, income average per month and number of family members found that people with gender, status, income average per month, number of family members has no different opinion on the development of quality of life of peoples in Tambon Banpae Municipality, Jomthong District Chiang Mai Province. Whereas the population age, education, and occupation found different opinion in the significance. 3. the problems obstacles about development of quality of life for strengthen the happiness of peoples in Tambon Banpae Municipality Jomthong District Chiang Mai Province. Found most respondents identify the issue is the infrastructure want to municipalities with the road the journey to better. 4. The suggestions guide live of development of quality of life to strengthen the happiness of peoples in Tambon Banpae Municipality Jomthong district Chiang Mai province found that it should focus on policy development and Defensive tackle various according to the strategy of every aspect thoroughly match needs and suffered of the people quickly. timely and satisfaction people have a better life it will be a pleasure to the people and truly sustainable.

**Keywords :** Development of quality of life, strengthen the happiness, Tambon Banpae Municipality

## บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมฉบับที่ 8 จนถึงฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) ซึ่งเป็นแผนพัฒนามุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยเฉพาะในแผนพัฒนาฉบับที่ 10 ที่ได้ระบุว่าแนวทางพัฒนาประเทศนั้นจะใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเน้นในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพพร้อมคุณธรรม รอบรู้อย่างเท่าทัน และมีสุขภาวะที่ดี มีความกินดีอยู่ดี ให้คนไทยมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550, (19 เมษายน. 2560). เพราะมนุษย์ทุกคนต่างก็ต้องการมีชีวิตที่ดีสมบูรณ์แบบด้วยปัจจัยสี่ ซึ่งการทำงานเป็นวิธีการอันดับแรกที่จะนำมาซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ ดังนั้นการทำงานจึงเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต แต่สถานการณ์ในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่าบุคคลมักไม่มีความสุขในการทำงานเนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงขึ้น ชั่วโมงการทำงานยาวนานมากขึ้น เทคโนโลยีที่ทำให้บุคคลสามารถทำงานได้ทุกสถานที่ทุกเวลา สิ่งเหล่านี้ทำให้บุคคลขาดความสุขในการทำงาน ส่งผลต่องานที่ทำทั้งในด้านอัตราการลาออกประสิทธิภาพการทำงาน ลดลงขวัญกำลังใจตกต่ำลง ซึ่งการปฏิรูปการบริหารภาครัฐเป็นงานสำคัญของประเทศ ซึ่งรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสนใจ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะปัจจุบันที่ประเทศกำลังพัฒนาสู่ความเป็นสากล การปฏิรูปการบริหารภาครัฐนับเป็นภารกิจที่รัฐบาลต้องดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เพื่อยกระดับขีดความสามารถ และสร้างประสิทธิภาพโดยรวมของหน่วยงานการนำบริการที่ดีมีคุณภาพมาสู่ประชาชน ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของส่วนรวม และการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และในที่สุดก็คือสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน และสังคมต่อการบริหารภาครัฐ ความรู้สึกของบุคลากรในชุมชนที่หลากหลายไปด้วยผู้คนจำนวนมากย่อมมีความแปลกแยกของคุณค่าในตนเองที่ถูกถ่ายทอดพฤติกรรมมาก่อน ซึ่งบุคลากรบางคน ไม่สามารถจะปรับวัฒนธรรมค่านิยมใหม่ ๆ หรือวิถีปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในชุมชนใหม่ได้อย่างแท้จริง

งานพัฒนาชุมชน เป็นงานบริหารที่ต้องการเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความสุขขึ้น โดยมุ่งให้ข้าราชการ ปัญญาชนของชาติ และผู้นำทางสังคมทั่วไป ลงไปทำงานในชุมชน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างประชาชนที่อยู่ในชนบท และประชาชนที่อยู่ในชุมชนเมืองจึงนับว่างานพัฒนาชุมชนจะก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกัน และกัน ความสามัคคีต่อกันระหว่างคนในชาติ ทำให้ประชาชนในชนบทเกิดความรักความหวงแหนหมู่บ้านชุมชนของตนเอง การพัฒนาชุมชนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำมาซึ่งความมั่นคง มั่งคั่ง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ และความเป็นธรรมในสังคมไทย ปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยภายในประเทศ เช่น การเพิ่มขึ้นของประชากร การเปลี่ยนแปลงลักษณะของอาชีพ การโยกย้ายถิ่นฐาน ความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ ความต้องการในบริการของรัฐที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นต้น แต่ปัจจัยที่สำคัญ คือปัจจัยภายนอกประเทศ ซึ่งเข้ามามีอิทธิพลโดยตรงหรือผสมผสานกับปัจจัยภายในประเทศดังกล่าว

กระบวนการพัฒนาชุมชนจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งเสริมสร้างความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนในชุมชนนั้น ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อให้เกิดความเจริญในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนา และแก้ปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ให้มากที่สุดในปัจจุบัน สภาพสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2560, (19 เมษายน 2560). การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปในลักษณะการขาดสมดุลของโครงสร้างทางสังคม ซึ่งไม่อาจปรับตัวได้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว การล่มสลายทางวัฒนธรรมของชุมชน การให้ความสำคัญกับค่านิยมที่มุ่งประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงการปรับเปลี่ยนลักษณะวิถีการดำรงชีวิตในชุมชนที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยภายนอกชุมชนมากกว่าปัจจัยภายในชุมชนเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต จากสภาพในปัจจุบันของสังคมไทย ปัญหาที่ชุมชนในชนบทประสบอยู่ทั่ว ๆ ไปก็คือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนประสบกับความยากจน ความเป็นอยู่แร้นแค้น จึงทำให้สังคมขาดความสุข เนื่องจากการขาดแคลนความรู้ ในการผลิตสมัยใหม่ วิธีการผลิตยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ รวมทั้งขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนอุปกรณ์ ในการผลิต ชาวนามักจะขายผลผลิตของตนเองให้แก่พ่อค้าคนกลางในราคาต่ำ และช่องทางในการประกอบอาชีพอื่น มีจำกัดหลังจากทำนาแล้วชาวนาส่วนใหญ่จะว่างงาน การนำเอางานพัฒนาชุมชนมาใช้จะทำให้เศรษฐกิจของชาชนบทดีขึ้น คือช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น ช่วยแก้ปัญหาระหว่างงานส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ลดความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจของประชาชน ทำให้ประชาชนมีฐานะทางด้านเศรษฐกิจดีขึ้น และประเทศชาติมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ งานพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ฉะนั้นในงานพัฒนาชุมชนจึงพยายามที่จะพัฒนา ด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกันในทุก ๆ ด้านให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน เพราะทุกภาคส่วนการพัฒนาจะมีส่วนช่วยสนับสนุนซึ่งกัน และกันอย่างมาก กล่าวคือหากให้การพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวโดยละทิ้งหรือไม่ให้ความสำคัญแก่ด้านอื่นอย่างเท่าเทียมกันแล้วด้านที่ได้รับการพัฒนานั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง เพราะมีด้านที่ไม่ได้รับการพัฒนาจะกลายเป็นปัญหาที่แฝงอยู่ด้วยเหตุนี้การพัฒนาชุมชนจึงต้องพัฒนาทั้งคน และวัตถุไปพร้อม ๆ กัน (พระบุญ โชค กิตติสาร (คำภีระ), (2555). เป็นตัวชี้วัดการสร้าง “ความสุข” เพื่อนำมาประมวลรวมกัน สะท้อนความอยู่ดีมีสุข และคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ ประชากรมนุษย์ทั้งหลาย (อง.ตค. (ไทย) 25/31/450.

สำหรับเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรภาครัฐมีบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชีวิตเสริมสร้างความสุข และส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชน ควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงานที่ปฏิบัติงานประจำสำนักงานหรือนอกสำนักงานที่มีหน้าที่ในการบริการแก่ประชาชนที่มารับบริการโดยตรงในด้านการรับชำระภาษีการสาธารณสุข โภค การศึกษา การรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินการบริการสาธารณะ มีกรอบโครงสร้างในการทำงานของแต่ละส่วนงานนั้นย่อมมีความยากง่ายแตกต่างกันไป ตามหน้าที่รับผิดชอบ และมีประชากรทั้งหมด 20 หมู่บ้าน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยบูรณาการในการใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคหรือปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพิ่มเติมเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เป็นแนวทางในทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงานสูงสุด และมีความสุข ในการอยู่ร่วมกันของประชาชนต่อไป

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ้านแปะอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการเสริมสร้างความสุขของเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการเสริมสร้างความสุขของเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิจัย เอกสาร (Document Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 9,695 คน
2. ในเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้กำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นของการวิจัยครั้งนี้ 10 รูป/คน
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เชื่อมโยง และตรวจสอบความถูกต้องเกิดความเข้าใจชัดเจนมากที่สุด
4. รวบรวม เรียบเรียงข้อมูล และนำเสนอผลงานวิจัย

### ผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ทำให้มีข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนก เป็นรายด้านได้ดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยวัดดูประสงคของการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 เมื่อพิจารณารายได้สรุปได้ ดังนี้

1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ประชาชนมีความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.60

2) **ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต** ประชาชนมีความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.06

3) **ด้านสิ่งแวดล้อม** ประชาชนมีความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.63

4) **ด้านคุณธรรมจริยธรรม** ประชาชนมีความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.85

5) **ด้านศาสนา และวัฒนธรรม** ประชาชนมีความคิดเห็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.06

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 และเพศชายมีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 มีส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51 – 60 ปี มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส มีจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ส่วนใหญ่มี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3 ส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร มีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 ส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 79.7 ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน มีจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 ปัญหา อุปสรรค ของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปัญหา คือด้านโครงสร้างพื้นฐานจึงอยากให้เทศบาลมีการจัดทำถนนในการเดินทางให้ดีขึ้น ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมุ่งเน้นพัฒนา และการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์ทุก ๆ ด้านอย่างทั่วถึง ตรงกับความต้องการ และความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และเกิดความพึงพอใจ ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันจะเกิดความสุขแก่ประชาชนอย่างแท้จริง และยั่งยืน

### อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้า การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้



**1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** เทศบาลควรมีการสร้าง และซ่อมแซมถนนให้มีการลาดยางมะตอยหรือเทพื้น

เป็นถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน ให้ประชาชนได้สัญจรไปมาอย่างสะดวกสบายทุกฤดูกาล เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างทั่วถึง ไฟฟ้า ก็ได้จัดตั้งไฟกึ่งในชุมชน และบริเวณที่เป็นมุมมืดด้านโทรศัพท์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต เทศบาลได้จัดตั้งอินเทอร์เน็ตในหลาย ๆ พื้นที่ชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านแปะ เพื่อบริการให้ประชาชนในการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย ธุรกิจ การศึกษา และการสาธารณสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวัฒน์ อ่างนิลพันธ์ (2553) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามหลักพรหมวิหาร 4 : กรณีศึกษาจังหวัดทหารบกบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีคุณภาพ หมายถึงการเสริมสร้างประสิทธิภาพ ในการทำงานที่ดีขึ้น เพื่อพัฒนาฝีมือ และประสบการณ์ในการทำงานของตนเองให้มากขึ้นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในการทำงานเพื่อเสริมสร้างความสุขให้มีคุณภาพ จากการวิจัยพบว่า สถานภาพของประชาชน ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งความเป็นจริงที่ว่า สถานภาพไม่จำเป็นที่จะส่งผลใด ๆ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุข เพราะว่าแม้จะมีสถานภาพใด ๆ ก็ตาม ต่างก็มีความคาดหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขของตนเองให้ดีขึ้นสามารถสร้างความมั่นคงให้กับตนเอง ถึงแม้ว่าจะมีสถานภาพโสด แต่อย่างน้อยก็ยังมีบิดามารดา ที่ต้องการให้อุปถัมภ์เลี้ยงดูการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุข จึงมีความจำเป็นต่อทุกสถานภาพ เพื่อให้การอยู่ร่วมกันของประชาชนนั้น มีประสิทธิภาพอันจะนำมา ซึ่งความมั่นคงในความสุข

**2) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต** เทศบาลควรมีกิจกรรมส่งเสริมในเรื่องของอาชีพเสริมสำหรับคนที่ว่างงาน

หรืออาชีพเสริมของผู้สูงอายุ ส่วนในด้านการเกษตรควรมีการจัดอบรมในเรื่องการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ด้านสาธารณสุข ก็ได้อบรมให้กับประชาชนในเรื่องการกิน (อาหาร, เครื่องดื่ม, การโภชนาการ) การป้องกัน และการโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรง รู้เท่าทัน กับโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีณี ศตวรานนท์ (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสุขภาวะขององค์กรเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งความสุข งานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โรงพยาบาลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า การมีสุขภาพดีมุ่งไปที่การมีสุขภาพแข็งแรงทั้งกาย และจิตใจ มาจากการที่รู้จักใช้ชีวิต รู้จักกิน รู้จักนอน ชีวิตมีสุขเหมาะสมกับเพศเหมาะสมกับวัยเหมาะสมกับสถานการณ์เหมาะสมกับฐานะทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาสุขภาวะขององค์กรเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งความสุขให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลนันท์ จิระถาวรพัฒน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่ได้จำกัดในเรื่องอายุ ความมุ่งมั่นในการสร้างฐานะ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งตนเองและครอบครัวนั้น ทุกระดับ ทุกอายุต่างก็มีความปรารถนาเช่นเดียวกัน ที่จะสร้างความมั่นคงในการทำงาน รายได้ เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจแก่ครอบครัวอันจะนำมา ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย ซึ่งระดับอายุที่แตกต่างกันนั้นเป็นเพียงสิ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานที่มีความแตกต่างกันแต่ไม่ได้ผลใด ๆ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขที่ต้องการความก้าวหน้าทางอาชีพ และตำแหน่งการทำงาน

**3) ด้านสิ่งแวดล้อม** เทศบาลควรมีการส่งเสริมกิจกรรม หรือโครงการที่จะช่วยในเรื่องของการผ่อนคลาย

และสถานที่ในการผ่อนคลายให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และควรอบรมในเรื่องการกำจัดขยะในครัวเรือนอย่างถูกวิธี การปลูกไม้ยืนต้น การปลูกผักปลอดสารพิษ การใช้ชีวิตรักษ์ และปุ๋ยเคมี สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริษา ชูจิตติพงษ์ (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิต ในการทำงานอิทธิบาท 4 และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์ยานยนต์” ผลการวิจัยพบว่า รายได้ต่อเดือน

ของประชาชนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งความเป็นจริงที่ว่ารายได้ต่อเดือนไม่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขเพราะรายได้ที่แตกต่างกันนั้นมีความคาดหวังที่จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้รายได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย หรืออีกนัยหนึ่งรายได้ที่แตกต่างกันนั้นทำให้ความคาดหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เพิ่มรายได้ไม่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ เพราะการเพิ่มรายได้หรือขึ้นเงินเดือนต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการเลื่อนตำแหน่งต่างๆ ด้วยและรายได้ที่มีความต่างกันนั้นอาจเป็นแรงผลักดันที่เหมือนการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง มากยิ่งขึ้นซึ่งรายได้ที่มีความแตกต่างกันนั้นก่อให้เกิดความคาดหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุขให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

**4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม** เทศบาลได้มีการส่งเสริมในเรื่องของกิจกรรมในเรื่องธรรมสัญญา และได้ให้เยาวชนนั้นได้มีการเข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ และอยากให้เทศบาลได้มีการมีกิจกรรมเพิ่มเสริมให้กับทุกเพศทุกวัยด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุทรพร สมณโต(ทองคัม) (2553) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของวัดไร่จิงที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่จิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า รายได้ที่มีผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดไร่จิง มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่จิง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นแล้วรายได้ไม่ว่าจะอยู่ในระดับใดมากหรือน้อยก็ตาม ต่างก็มีผลใด ๆ ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพราะรายได้ที่ไม่เท่ากันนั้นต่างก็มีความคาดหวังที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานเหมือนกันเพื่ออนาคตซึ่งจะทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

**5) ด้านศาสนา และวัฒนธรรม** เทศบาลควรจะมีการส่งเสริม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชน เพื่อที่จะได้สืบทอดให้กับคนรุ่นหลังได้รู้ และเข้าใจในเรื่องของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนให้มากขึ้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมร่วมกับเทศบาล เพื่อให้ประชาชนจะได้มีวิถีการพัฒนาชุมชนตามขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และควรจะมีการส่งเสริมให้ประชาชนในเรื่องการพัฒนาครอบครัวที่อยู่แล้ว และอยากให้มีการมีกิจกรรมที่ครอบครัวนั้นทำร่วมกัน เพื่อจะได้เสริมสร้างครอบครัวให้มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินทร แซ่ฉั่ว (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสุขในการทำงานของบุคลากรเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษา อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสื่อและกลุ่มงานสร้างสรรค์เพื่อการใช้งาน” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรเชิงสร้างสรรค์ มีความสุขจากการ ได้ทำงานที่ตนเองรัก งานมีความอิสระและมีเอกลักษณ์ของงาน กฎระเบียบและเวลาการทำงาน ที่ยืดหยุ่น การได้ลาพักผ่อนติดต่อกัน การได้รับคำชมเชยและการยอมรับมีความสัมพันธ์อันดีกับ หัวหน้างาน เป็นสิ่งสำคัญมากต่อความสุข ในการทำงาน ในขณะที่ การจ่ายค่าตอบแทน ความ มั่นคงในงาน ความสมดุลในชีวิตการทำงาน และปริมาณงาน ยังมีในระดับที่ค่อนข้างน้อยเมื่อ เปรียบเทียบกับปัจจัยอื่น

#### ข้อเสนอแนะ

เทศบาลควรมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกมิติเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี เพื่อก้าวไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการเสริมสร้างความสุข ควรมีการส่งเสริมองค์ความรู้ ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุขให้กับประชาชนในการอยู่ร่วมกันของชุมชน เพราะการเสริมสร้างความสุขนั้นย่อมมาซึ่งประสิทธิภาพ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเสริมสร้างความสุข รวมถึงการเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกันในหมู่คณะด้วย และการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในการอยู่ร่วมกันของประชาชน โดยเฉพาะการที่อยู่ร่วมกันจำเป็นต้องอาศัยหลักคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของสังคมโดยเฉพาะความสามัคคี จะนำมาซึ่งความสุข และมี

การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการวิจัยในลักษณะเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของการคุณภาพชีวิตเพื่อเสริมสร้างความสุข

#### กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ต้องขอเจริญพรขอบคุณอาจารย์ ผศ.ดร.ประเสริฐ ปอนถิ่น ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ขอเจริญพรขอบคุณอาจารย์ดร.ศรีธเนศ นันทาลิต กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ และขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รวมถึงพระอาจารย์มหาบุญเลิศ อินทปโล, รศ. อาจารย์ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยชี้แนวทางในการทำวิจัย เพื่อให้มีเนื้อหาสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมถึงคณาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ทางวิชาการแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

#### เอกสารอ้างอิง

##### (ก) ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

##### (ข) ข้อมูลทุติยภูมิ

##### 1) วิทยานิพนธ์/งานวิจัย

ทวีวัฒน์ อ่างนิลพันธ์. (2553). “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามหลักพรหมวิหาร 4 : กรณีศึกษา จังหวัดทหารบกบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระบุญโชค กิตติสาร (คำภีระ). (2555). “ประสิทธิผลการบริหารการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาวง อำเภอยะพยา จังหวัดยะลา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระบุญโชค กิตติสาร (คำภีระ). (2555). “ประสิทธิผลการบริหารการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาวง อำเภอยะพยา จังหวัดยะลา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสมุห์ทรง สมนูโต (ทองคัม). (2553) “บทบาทของวัดไร่ขิง ที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่ขิง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มาริษา ชูกิตติพงษ์. (2550). “คุณภาพชีวิต ในการทำงานอิทธิบาท 4 และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทผลิตอุปกรณ์ยานยนต์”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.



วาทีณี ศตวรานนท์. (2559). “การพัฒนาสุขภาวะขององค์กรเพื่อก้าวสู่องค์กรแห่งความสุขงานอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โรงพยาบาลหางดง อำเภอดงดง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วิมลนันท์ จิระถาวรพัฒน์. (2552). “คุณภาพชีวิตในการทำงานกับการสนับสนุนทางสังคมของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี”. **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สิรินทร แซ่ฉั่ว. (2553). “ความสุขในการทำงานของบุคลากรเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษา อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสื่อและกลุ่มงานสร้างสรรค์เพื่อการใช้งาน”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. สถาบันบัณฑิต: พัฒนบริหารศาสตร์.

## 2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550. (19 เมษายน 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2550. (19 เมษายน 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nesdb.go.th>

## 3) รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

พระครูสุจิตปัญญารัตน์. (26 กรกฎาคม 2560). เจ้าคณะตำบลบ้านแปะเขต 1. สัมภาษณ์.

พระครูโสภิตขนาธิการ. (26 กรกฎาคม 2560). เจ้าคณะตำบลบ้านแปะเขต 2. สัมภาษณ์.

นายพันธ์ศักดิ์ แก้วสุใจ. (4 กรกฎาคม 2560). นายกเทศมนตรีตำบลบ้านแปะ. สัมภาษณ์.

นายจุฑพล ปินตาอิน. (5 กรกฎาคม 2560). รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแปะ. สัมภาษณ์.

นายอรรถพล กันทะคำ. (5 กรกฎาคม 2560). รองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแปะ. สัมภาษณ์.

นายทอง แสงสิงห์. (12 กรกฎาคม 2560). เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลบ้านแปะ. สัมภาษณ์.

นายอนุวัชรพงษ์ ใจชมชื่น. (4 กรกฎาคม 2560). ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านแปะ. สัมภาษณ์.

นางพัชรี พุทธวงศ์. (5 กรกฎาคม 2560). หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. สัมภาษณ์.

นายวิทยา สดสายอีก. (5 กรกฎาคม 2560). นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ. สัมภาษณ์.

จำเริญสุขกิจ ผื่นชมภู. (5 กรกฎาคม 2560). ปลัดเทศบาลตำบลบ้านแปะ. สัมภาษณ์.